

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

kostel, vystavěl městský sirotčinec a podporoval vše dobré a ušlechtilé; zemřel 22. února 1903. K uvedenému druží se Mořic Sachsels, majitel světové exportní semenářské firmy († 1933) a Karel Braun, továrník perleťových knoflíků, starosta Chewre kadiša. Ve zdejších městě měli Židé synagogu i školu již před r. 1559, což patrně ze zápisů v městském archivu; synagoga je též v Chlumci n. C. z konce 19. stol. Pokud bylo možno zjistiti, působili zde rabíni: Moses Freund, Jakub Eisner, Dr. Löwy, Dr. F. Kanter, Zikmund Schrecker, Adolf Mellion a nyní zást. rabína M. Guttman.

Zdejší židovská škola byla zrušena r. 1897, od které doby navštěvují židovské děti místní české školy národní. Z těch dob zachovaly se zápisy, hlavně pozdějšího data v archivu židovské obce.

V B. jsou 2 žid. hřbitovy. Památný starý hřbitov pochází z r. 1520, na kterém se pochovávalo do r. 1885, kdy svým nákladem postavil nový hřbitov Jonáš Bergmann. Mimo tuto uvedené hřbitovy jest žid. hřbitov v Chlumci n. C. z počátku 20. stol.

Z vědátorů, umělců a učenců židovských, rodáků bydžovských, prosluli: MUDr. Isidor Schnabel, oční lékař a profesor víd. university, David Landesmann, virtuos na piano a generál Karel Schwartz. V obchodu a průmyslu, mimo dříve uvedené (Bergmann, Sachsels, Braun), vynikli zdejší

rodáci: David a Eduard Neumann, textilníci ve Dvoře Králové, Petr Schnabel, velkoobchodník sukny v Liberci, Šimon Klein a synové, majitelé mlýnů ve Smiřicích a v Bydžově a Benedikta Hahna nást., velkoobchodníci ve Skřivanech (od r. 1760). K těmto druží se čestně Heřman Přerhov, syn ranhojiče v Žiželicích (* 1831, † 1867 v Praze). Byl vynikajícím deklamátorem a humoristou a byl duší českých besed a měl značný vliv na uvědomění národní. Četné jsou jeho deklamace vydané v Besedníku. Na jeho rodném domku byla mu zasazena pamětní deska. Četné zápisy o Židech uloženy jsou v archivu města Nov. Bydžova (archivář prof. Ant. Šašina), archivu městském i zámeckém v Chlumci n. C., v nichž možno s dovolením každému odborníku badati.

Matrika zdejší žid. o. počíná r. 1788, ale jsou také zápisy ve farních matrikách ve Smidarech, Novém Bydžově a v Chlumci n. C.

*

¹⁾ L. M. I, p. 10 (jméno porušeno). ²⁾ L. M. I, p. 43. ³⁾ L. M. I, p. 140. ⁴⁾ Lib. Mem. I, p. 43. ⁵⁾ Rudné kn. trh. ⁶⁾ R. kn. tr. ⁷⁾ L. M. I, p. 291. ⁸⁾ Gr. kn., p. 53. ⁹⁾ L. contr., p. 20. ¹⁰⁾ L. M. I, 686/9. ¹¹⁾ L. M. II, 72. ¹²⁾ L. M. I, 1145/46. ¹³⁾ L. M. I, 1159. ¹⁴⁾ L. m. I, 1380. ¹⁵⁾ 4./XII. 1715 arch. m. ¹⁶⁾ L. var. 4. ¹⁷⁾ Arch. m. ¹⁸⁾ Arch. m. ¹⁹⁾ Arch. m. ²⁰⁾ Arch. m. ²¹⁾ Arch. m. ²²⁾ Arch. m. ²³⁾ Arch. m. ²⁴⁾ Arch. m. ²⁵⁾ Arch. m. ²⁶⁾ Arch. m. ²⁷⁾ Arch. m. ²⁸⁾ Arch. m. ²⁹⁾ Arch. m.